

Konkurss „Inimesekeskse hoolekande- ja tervishoiusüsteemi koordinatsioonimudel“

Nii hoolduskoormuse rakkerühma kui mitmete teiste viimaste aastate arendusprojektide käigus peetud arutelud on näidanud, et tervishoiu- ja sotsiaalhoolekandesüsteemid ei toimi tervikliku protsessina ning inimese vaatepunktist on süsteem keeruline ja tihti ebaefektiivne. Selleks, et abistamine oleks tõhus, on oluline, et abivajaja saaks võimalikult vara vajadustele vastavat tuge ning et erinevad valdkonnad töötaksid koos ühiste eesmärkide nimel.

Sellest tulenevalt otsib sotsiaalministeerium kuni kaheksat partnerit, kes perioodil september 2020 kuni detsember 2021, oleks valmis rakendama **piirkondliku paindlikkusega inimesekeskset hoolekande- ja tervishoiusüsteemi koordinatsioonimudelit, kus eesmärgid ja ülesanded on üle riigi kokku lepitud**, kuid see, kes ja kuidas ülesandeid täidab, lepitakse kokku piirkondades kohapeal. Projektis osalevate piirkondade kogemustele ja tagasisidele tuginedes täiendatakse üleriigiliselt rakendatava inimesekeskse hoolekande- ja tervishoiusüsteemi koordinatsioonimudeli kontseptsiooni, et arendusprojekti järel oleks võimalik inimesekeskne koordinatsioonimudel käivitada kõikjal Eestis. Projektis osalevate piirkondade kogemustele ja tagasisidele tuginedes täiendatakse olemasolevat koordinatsioonimudelit, et projekti lõppedes jõuaksid toimivad lahendused kõikide abivajajateni üle Eesti.

Koordinatsioonimudeli abil on võimalik pakkuda abivajadusega inimestele vajadustele vastavat abi võimalikult vara, vähendada lähedaste hoolduskoormust ja lihtsustada asjaajamist ning pikendada abivajaja kodus toimetuleku aega. Samuti võimaldab koordinatsioonimudel koguda paremini infot valdkondlike puuduste (nt puuduvad teenuskohad, ebapiisavad mahud, järjekorrad teenustele) ja toimivate praktikate kohta.

Koordinatsioonimudeli eesmärgiks on jõuda olukorrani, kus kõik abivajajad (sh pööratakse eraldi tähelepanu komplekssete vajadustega inimestele¹) saavad neile vajaliku abi võimalikult loogiliselt ja sujuvalt ning teekond abini on katkematult toetatud (sh juhul, kui inimene vajab tuge mitmest süsteemist korraga). Niisuguse olukorra saavutamiseks toetatakse projekti jooksul partnereid selgete piirkondlike kokkulepete sõlmimisel osapoolte ülesannete ja vastutuse osas; abivajajate profiilide² koostamisel ja kokkulepete tegemisel, kuidas inimesekeskseid klienditeekondi üle elukaare toetada ning üksikjuhtumite keskse ja ülese võrgustikutöö tegemisel.

Projektis on võtmeroll erinevatel tasanditel tehtaval võrgustikutööl. Ühelt poolt on oluline üksikjuhtumitega seotud võrgustikutöö, mille eesmärk on erinevate võrgustikuliikmete, inimese enda ja tema lähedastega koostöös selgitada välja inimese vajadused, sõnastada eesmärgid, koostada terviklik teenuste plaan ja tagada vajalik abi (sh jälgides, et inimene jõuab talle vajalike teenusteni ning tehes regulaarset seiret selle osas, kas pakutav abi vastab jätkuvalt inimese vajadusele). Teisalt on aga oluline, et üksikjuhtumite ülese võrgustikutöö käigus saab selgeks erinevate piirkondlikult oluliste osapoolte roll, vastutus ja ülesanded, luuakse piirkondlikud abivajajate profiilid ning kujundatakse inimesekeskseid klienditeekonnad. Ühtlasi on projektis oluline roll riigitasandil, mille ülesandeks on piirkondi toetada koolitusprogrammi, järjepideva toe ning mitmekülgsede juhendmaterjalide ja tööriistadega.

Konkursile on ühistaotlejatena oodatud piirkonda teenindavad haiglad, vähemalt viis perearsti (soovituslikult tervisekeskuse või praksisena) **ja kohalikud omavalitsused**³, kes on valmis koostöös oma piirkonna sotsiaal- ja tervishoiuvaldkonna, aga ka teiste külgnevate valdkondade partneritega eelmainitud koordinatsioonimudelit ellu viima. Selline tuumikpartnerite kombinatsioon on oluline, kuivõrd need on ühelt poolt kõige tõenäolisemad

¹ Komplekssete vajadustega inimesed on need, kes vajavad pikema aja vältel vähemalt sotsiaal- ja tervishoiuteenuseid.

² Milliste vajadustega inimesed elavad piirkonnas, milliseid teenuseid nad potentsiaalselt võiks vajada, milline abi on juba olemas ja millest on puudu.

³ Seejuures võib taotlejaks olla ka omavalitsusüksuste ühisasutus vastavalt [KOKS §-ile 62¹](#) või maakondlik arenduskeskus, kes on sõlminud kokkulepped oma piirkonna kohalike omavalitsustega nii, et minimaalse elanike arvu nõue oleks täidetud.

kohad abivajajate märkamiseks ja teisalt saavad just nemad koostööd tehes süsteemseid muutusi ellu kutsuda. Samas on oluline, et tuumikpartnerite kõrval tehakse kindlaks kõik teised piirkondlikult olulised osapooled, kes samuti panustavad abivajajate abistamisse.

Konkurss on rahastatud Euroopa Sotsiaalfondi vahenditest kogumahuga **720 000 eurot**. Vähemalt 20 000⁴ elanikuga piirkonnal (sh mitmel KOV-il koos) on võimalik taotleda toetust kuni 60 000 eurot ning vähemalt 40 000 elanikuga piirkonnal on võimalik taotleda toetust kuni 90 000 eurot.

Projekti raames antavat toetust saab kasutada ennekõike tööjõuga seotud kulude katmiseks (sh nt võrgustiku- või projektijuhi palkamine, aga ka süsteemis olemasolevatele töötajatele projektiga seonduvate täiendavate tegevuste eest tasu maksmine). Lisaks on võimalik katta nii projektiga seotud ürituste (nt infopäevad, võrgustikukohtumised) kui ka muude põhjendatud tegevuste kulusid.

Taotlus koos vajalike dokumentidega (sh piirkondlik visioon) tuleb esitada sotsiaalministeeriumile hiljemalt 17.08.2020.

⁴ Juhul kui ühistaotlusesse on kaasatud ühe maakonna kõik kohalikud omavalitsused ning piirkonna elanike arv jääb siiski alla 20 000, saab toetust taotleda ka väiksem piirkond